

การมีส่วนร่วมของศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนในการเฝ้าระวังความรุนแรงในครอบครัวจังหวัดปทุมธานี

PARTICIPATION OF COMMUNITY FAMILY DEVELOPMENT CENTERS ON DOMESTIC VIOLENCE SURVEILLANCE, PATHUMTHANI PROVINCE

กัญญิกาพลอยทับทิม * จตุพร บานชื่น ** ชัยรัตน์ วงศ์กิจรุ่งเรือง ***

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการในชุมชนต่อการเฝ้าระวังความรุนแรงในครอบครัว จังหวัดปทุมธานี เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการในชุมชน จำแนกตามปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล และเพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการเฝ้าระวังความรุนแรงในครอบครัวของคณะกรรมการในชุมชน จังหวัดปทุมธานี กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา คือ คณะกรรมการในชุมชน จังหวัดปทุมธานี จำนวน 255 คน ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ทดสอบสมมติฐานด้วยการทดสอบแบบที การวิเคราะห์ความแปรปรวน หาความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ และหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้วยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน กำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการศึกษาพบว่า คณะกรรมการในชุมชนมีส่วนร่วมในการเฝ้าระวังความรุนแรงในครอบครัวอยู่ในระดับมาก มีการรับรู้บทบาทหน้าที่และการเฝ้าระวังความรุนแรงในครอบครัวในระดับมาก รวมถึงมีความคิดเห็นต่อแนวคิดความรุนแรงในครอบครัวในระดับมาก ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า การรับรู้บทบาทหน้าที่และการเฝ้าระวังความรุนแรงในครอบครัวมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการในชุมชนในการเฝ้าระวังความรุนแรงในครอบครัว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกจากนี้ ความคิดเห็นต่อแนวคิดความรุนแรงในครอบครัวยังมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการในชุมชนในการเฝ้าระวังความรุนแรงในครอบครัว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

คำสำคัญ: ศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน, การมีส่วนร่วม, การเฝ้าระวังความรุนแรงในครอบครัว, จังหวัดปทุมธานี

* สาขาพัฒนาสังคม คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

** คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

*** คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ABSTRACT

The purpose of this study was to study the participation of Community Family Development Center in domestic violence surveillance in Pathumthani province. Sampling consisted of 255 working groups. Questionnaire was the research tool for data collection. The statistics utilized for data analysis included the percentage, and the mean. Hypothesis was tested by t-test and one way analysis of variance. The Scheffe's test used to find a pair comparison and the Pearson's technique was used to find correlation coefficient. Statistical significance level was set at 0.05.

In this study, it was found that the working groups in the Community Family Development Center has level of participation in surveillance domestic violence in high level. The study also indicated that role recognition and violence surveillance in the family has significantly relations toward the working-group participation at its significantly as of 0.05. In addition, the opinion toward violence in family also has relations toward the participation of community working groups for family in violence surveillance at its significantly as of 0.001.

Keywords: Community Family Development Centers, Public Participation, Domestic Violence Surveillance, Pathumthani Province

1. บทนำ

ความรุนแรงในครอบครัว (Family Violence) หมายถึง การที่บุคคลมีพฤติกรรมข่มขู่เพื่อควบคุมหรือคุกคามต่อสมาชิกในครอบครัว หรือผู้ที่มีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด อาทิ ความรุนแรงระหว่างคู่สมรส ผู้ปกครองกระทำต่อเด็ก เด็กกระทำต่อเด็ก เด็กกระทำต่อผู้ปกครอง รวมทั้งผู้ปกครองและเด็กกระทำต่อผู้สูงอายุ เป็นต้น ซึ่งอาจครอบคลุมถึงการกระทำต่อร่างกาย ทางเพศ ทางอารมณ์ ทางเศรษฐกิจ และการทอดทิ้ง (Department of Justice, November 20, 2016) ความรุนแรงในครอบครัวจึงสามารถเกิดขึ้นได้ในทุกประเทศ ทุกวัฒนธรรม และต่อทุกเพศทุกวัย โดยเฉพาะต่อผู้หญิง เด็ก คนพิการทางกายและจิตใจ และคนยากจน ซึ่งล้วนแต่เป็นกลุ่มเสี่ยงที่จะประสบปัญหาความรุนแรงในครอบครัวได้ตลอดชีวิต และจะมีผลกระทบทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคมอย่างยาวนาน (American Psychiatric Association. [November 20, 2016] การใช้ความรุนแรงในครอบครัวเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมมานานเป็นปัญหาที่มีความละเอียดอ่อนซับซ้อนเป็นปัญหาที่สังคมไทยปกปิดเพราะความเชื่อที่ว่าเป็นเรื่องส่วนตัวที่แตกต่างจากการทำร้ายร่างกายระหว่างบุคคลทั่วไปการแก้ปัญหาความรุนแรงในครอบครัวโดยใช้กลไกทางกฎหมายที่มีอยู่คือประมวลกฎหมายอาญายังไม่เอื้อต่อการใช้สิทธิผู้ถูกกระทำความรุนแรงในครอบครัวส่วนมากไม่ไปแจ้งความเนื่องจากเกิดความอับอายและหวาดกลัวส่งผลให้ปัญหาดังกล่าวยังคงมีอยู่ใน

สังคมไทยการใช้ความรุนแรงในครอบครัวมีสาเหตุปัจจัยและเงื่อนไขที่เกี่ยวข้องหลายระดับหลายมิติ โดยสาเหตุที่เป็นรากเหง้าของปัญหามาจากความเชื่อวัฒนธรรมและค่านิยมดั้งเดิมของสังคมไทยที่ให้สิทธิและอำนาจผู้ชายอยู่เหนือผู้หญิงจนเกิดความไม่เสมอภาคระหว่างชายหญิงประกอบกับสภาพสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วก่อให้เกิดปัญหาทางสังคมที่สลับซับซ้อนมากขึ้นรวมทั้งปัญหาเศรษฐกิจตกต่ำครองชีพสูงขึ้นเกิดความเครียดในครอบครัวการใช้สารเสพติดการดื่มสุราการเล่นการพนันซึ่งเป็นปัจจัยเสริมให้เกิดการใช้ความรุนแรงในครอบครัวไม่เพียงแต่จะมีผลกระทบต่อผู้ถูกระบาดและครอบครัวเท่านั้นแต่ยังมีผลกระทบต่อสังคมและประเทศชาติโดยรวม

สถิติการให้บริการของศูนย์พึ่งได้กรมสนับสนุนบริการสุขภาพกระทรวงสาธารณสุขพ.ศ. 2549-2553 พบว่ามีเด็กและสตรีที่ถูกกระทำรุนแรงทั้งหมด 110,184 ราย โดยใน พ.ศ. 2549 มีเด็กและสตรีที่ถูกกระทำรุนแรงร้อยละ 14.41 และในพ.ศ. 2553 มีจำนวนเด็กและสตรีที่ถูกกระทำรุนแรงเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 23.36 ในจำนวนนี้เป็นเด็กร้อยละ 51 สตรีร้อยละ 48 ส่วนใหญ่มีมูลเหตุมาจากปัญหาครอบครัวจากข้อมูลแสดงให้เห็นว่าจำนวนเด็กและสตรีที่มารับบริการในศูนย์พึ่งได้มีแนวโน้มสูงขึ้นทั้งปัญหาและขนาดความรุนแรง (กระทรวงสาธารณสุข, 2553)

สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัวกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ได้มีการรวบรวมข้อมูลจากระบบข้อมูลความรุนแรงต่อเด็กสตรีและความรุนแรงในครอบครัวของ พ.ศ. 2553 รายงานว่าความรุนแรงต่อเด็กสตรีและความรุนแรงในครอบครัวที่มีความรุนแรงมากที่สุด 5 ประเภทประกอบด้วย 1) การทำร้ายร่างกายเป็นจำนวน 761 เหตุการณ์ 2) ทางจิตใจหยาบคาย/ตะคอก/ประจาน/ขู่/บังคับเป็นจำนวน 361 เหตุการณ์ 3) ทางเพศข่มขืน/กระทำชำเราเป็นจำนวน 60 เหตุการณ์ 4) ทางสังคมดูต่ำ/ดูถูก/ละเลย/ทอดทิ้งเป็นจำนวน 59 เหตุการณ์ 5) ไม่ระบุเป็นจำนวน 21 เหตุการณ์จากรายงานสถิติความรุนแรงของสำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัวระบุว่าผู้กระทำความรุนแรงต่อเด็กสตรีและความรุนแรงในครอบครัวส่วนใหญ่เป็นเพื่อนหรือคนรู้จักกรองลงมาเป็นสามีและบุคคลในครอบครัว

จากการรายงานข้างต้นทำให้ทราบว่าความรุนแรงในครอบครัวของสังคมยิ่งทวีความรุนแรงและมีการพัฒนาการจากการทำร้ายด้านจิตใจทำร้ายร่างกายเล็กน้อยมาเป็นการทำร้ายร่างกายจนถึงแก่ชีวิตซึ่งไม่น่าเชื่อว่าการกระทำความรุนแรงนั้นจะมาจากบุคคลภายในครอบครัวและเป็นบุคคลที่มีความใกล้ชิดกันมากที่สุดจะทำร้ายกันจนถึงแก่ความตายรวมทั้งทำร้ายตนเองและบุตร โครงสร้างของสังคมและครอบครัวที่เปลี่ยนไปจากการละทิ้งชนบทมาสู่เมืองมากขึ้นทำให้เกิดการดิ้นรนอยู่รอดภาวะของสังคมที่ขาดระเบียบวินัยการแก่งแย่งแข่งขันกันทำให้สังคมละทิ้งคุณค่าทางวัฒนธรรมความล้มเหลวของการทำหน้าที่ในครอบครัวของสมาชิกหน้าที่ของพ่อแม่ลูกเกิดการผันแปรบิดเบี้ยวไปตามสภาพสังคม

การดำเนินงานเกี่ยวกับความรุนแรงในครอบครัวของจังหวัดปทุมธานีเนื่องจากปทุมธานีเป็นจังหวัดที่มีการเจริญเติบโตทางด้านเศรษฐกิจอย่างรวดเร็วทำให้มีการเปลี่ยนแปลงสภาพทางสังคมจากเดิมที่เป็นสังคมชนบทกลายเป็นสังคมเมืองและมีการเปลี่ยนแปลงการผลิตจากภาคเกษตรเป็นการผลิตในภาคอุตสาหกรรมเป็นแหล่งรองรับการเข้ามาหางานทาจากคนในทุกภูมิภาคของ

ประเทศนอกจากนี้การที่เป็นที่ตั้งของสถานศึกษาทั้งในระดับอาชีวศึกษาและอุดมศึกษาหลายแห่งทำให้มีเยาวชนเข้ามาศึกษาในจังหวัดปทุมธานีเป็นจำนวนมากจึงเป็นแหล่งรองรับปัญหาที่เกิดขึ้นจากปัจจัยดังกล่าวเช่นปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติดปัญหาอาชญากรรมปัญหาสิ่งแวดล้อมและชุมชนมีการขยายตัวอย่างรวดเร็วปทุมธานียังเป็นจังหวัดปริณทลซึ่งอยู่ใกล้ความเจริญจึงทำให้เกิดการเรียกร้องต้องการในการรับบริการแก้ไขปัญหาคความเดือดร้อนจากส่วนราชการ

สถานการณ์ปัญหาความรุนแรงในครอบครัวจังหวัดปทุมธานีจากสถิติผู้ใช้บริการบ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดปทุมธานีสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดปทุมธานีและสถิติการให้บริการศูนย์พึ่งได้จังหวัดปทุมธานีแสดงให้เห็นว่าจำนวนผู้เข้ารับบริการบ้านพักเด็กและครอบครัวส่วนใหญ่เป็นเด็กทรงลงมาเป็นสตรีและผู้สูงอายุจะมีจำนวนที่ลดลงขณะเดียวกันพบว่าเด็กและสตรีเข้ารับบริการในศูนย์พึ่งได้เป็นเด็กจำนวนสูงกว่าสตรี (สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดปทุมธานี, 2554)

ปัญหาความรุนแรงเป็นปัญหาหนึ่งที่หน่วยงานต่างๆทั้งภาครัฐและเอกชนรวมทั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่างให้ความสำคัญในการดำเนินการเกี่ยวกับปัญหาความรุนแรงในครอบครัวมีหลายหน่วยงานให้ความสำคัญและเป็นกลไกในการขับเคลื่อนเช่นศูนย์พึ่งได้บ้านพักเด็กและครอบครัวสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดปทุมธานีที่ให้บริการทั้งเชิงรุกและเชิงรับในการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบปัญหาความรุนแรงในครอบครัวและการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบปัญหาความรุนแรงในครอบครัวไม่สามารถสิ้นสุดหรือสำเร็จได้โดยลำพังเพียงหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งต้องอาศัยความร่วมมือและการมีส่วนร่วมจากหน่วยงานต่างๆทั้งภาครัฐภาคเอกชนและภาคประชาชนซึ่งในจังหวัดปทุมธานีมีหน่วยงานที่เป็นกลไกสำคัญในการให้การช่วยเหลือเช่นศูนย์ปฏิบัติการเพื่อป้องกันการกระทำความรุนแรงในครอบครัวบ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดปทุมธานีศูนย์พึ่งได้โรงพยาบาลปทุมธานีมูลนิธิปวีณาหงสกุลเพื่อเด็กและสตรีศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน

ความรุนแรงในครอบครัวไม่ใช่เรื่องส่วนตัวอีกต่อไปแต่เป็นเรื่องที่สังคมต้องตระหนักและเข้าไปแทรกแซงให้ทันทั่วทั้งที่ก่อนที่จะสายเกินเยียวยาอีกทั้งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 ได้กำหนดบทบาทและภารกิจของหน่วยงานกลไกที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานให้ความคุ้มครองช่วยเหลือผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวและจากข้อมูลความรุนแรงในครอบครัวเหตุการณ์การกระทำความรุนแรงต่อเด็กสตรีและความรุนแรงในครอบครัวทั่วไปซึ่งหน่วยงานส่วนกลางได้ดำเนินการตามนโยบายหรือกฎหมายเพื่อป้องกันแก้ไขความรุนแรงในครอบครัวแล้วหน่วยงานระดับท้องถิ่นรวมทั้งคนในหมู่บ้านชุมชนมีความสำคัญและถือเป็นกลไกหลักในการป้องกันความรุนแรงในครอบครัวภายในชุมชนเพราะชุมชนนั้นเป็นสถาบันที่ใกล้ชิดกับสถาบันครอบครัวมากที่สุดโดยเฉพาะศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนซึ่งมีจุดเด่นที่น่าสนใจคือเป็นศูนย์ที่มีการจัดตั้งขึ้นโดยมีประธานและคณะทำงานเป็นบุคคลในหมู่บ้านชุมชนทำให้ทราบและเข้าใจถึงสภาพและปัญหาที่แท้จริงรวมทั้งรู้แหล่งทรัพยากรในหมู่บ้านชุมชนได้เป็นอย่างดีซึ่งจะช่วยให้สามารถเข้าถึงและแก้ปัญหาความรุนแรงในครอบครัวได้อย่างทันทั่วทั้งที่สำคัญคณะทำงาน

ศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนเป็นบุคคลที่มีหน้าที่ในการส่งเสริมให้เกิดความเข้มแข็งของครอบครัว ป้องกันแก้ไขปัญหาคอรั้มการสำรวจและจัดทำข้อมูลเกี่ยวกับครอบครัวและการให้คำปรึกษา แนะนำในการแก้ไขปัญหาคอรั้มจากการที่คณะทำงานศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนเป็นบุคคลที่มีความใกล้ชิดและเข้าใจกับสภาพปัญหาความรุนแรงในครอบครัวในชุมชนมากที่สุดจึงได้เห็นความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องทำการศึกษาการมีส่วนร่วมของคณะทำงานศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนต่อการเฝ้าระวังความรุนแรงในครอบครัวจังหวัดปทุมธานี ทั้งนี้เพื่อให้สามารถนำผลการศึกษามาวางแผนการจัดการเฝ้าระวังให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชนการจัดทำแนวทางการปฏิบัติงานของทิมสหวิชาชีพที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 และการเสริมสร้างกลไกการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องเป็นระบบและเกิดความยั่งยืนต่อไป

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของคณะทำงานศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนต่อการเฝ้าระวังความรุนแรงในครอบครัวจังหวัดปทุมธานี
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะทำงานศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนจังหวัดปทุมธานีจำแนกตามปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล
3. เพื่อศึกษาปัจจัยการรับรู้บทบาทหน้าที่และการเฝ้าระวังของคณะทำงานและความคิดเห็นต่อแนวคิดความรุนแรงในครอบครัวที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการเฝ้าระวังความรุนแรงในครอบครัวของคณะทำงานศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนจังหวัดปทุมธานี

3. ขอบเขตการวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยทำการศึกษาคณะทำงานศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนจังหวัดปทุมธานีมีจำนวนทั้งสิ้น 705 คน (สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดปทุมธานี, 2555)

4. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงปริมาณมีรายละเอียดดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ คณะทำงานศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนจังหวัดปทุมธานี ที่มีการจัดตั้งศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนจำนวน 47 ตำบล จำนวนประชากรทั้งสิ้น 705 คน (สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดปทุมธานี, 2555)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้วิจัยได้คำนวณหาขนาดตัวอย่าง โดยใช้สูตรของ Taro Yamane (สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, 2544)

ด้วยความคลาดเคลื่อนไม่เกินร้อยละ 5 ซึ่งจะได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 255 คน หลังจากนั้นได้นำขนาดตัวอย่างมาเปรียบเทียบกับอัตราส่วนในแต่ละอำเภอของจังหวัดปทุมธานี จากนั้นผู้วิจัยทำการสุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) โดยวิธีการจับสลากแบบไม่กลับคืนจนได้ครบตามจำนวนที่กำหนด

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 4 ส่วน ได้แก่ ปัจจัยพื้นฐาน ส่วนบุคคลการรับรู้บทบาทหน้าที่ของศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนและการเฝ้าระวังความรุนแรงในครอบครัว ความคิดเห็นต่อปัญหาความรุนแรงในครอบครัว การมีส่วนร่วมต่อการเฝ้าระวังปัญหาความรุนแรงในครอบครัว

การทดสอบและหาความเชื่อมั่นของเครื่องมือ

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามเสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาการวิจัยเพื่อทดสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) และนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (try out) กับคณะทำงานศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนจังหวัดนนทบุรีจำนวน 30 คน และนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยใช้ค่า KR20 สำหรับการหาค่าความเชื่อมั่นของการรับรู้บทบาทหน้าที่ของศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนและการเฝ้าระวังความรุนแรงในครอบครัว มีค่าเท่ากับ 0.9000 ใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) สำหรับการหาค่าความเชื่อมั่นของความคิดเห็นต่อปัญหาความรุนแรงในครอบครัว ได้ค่าเท่ากับ 0.9327 และการมีส่วนร่วมต่อการเฝ้าระวังปัญหาความรุนแรงในครอบครัวได้ค่าเท่ากับ 0.9502

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติพรรณนา ใช้ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สถิติอนุมาน ใช้การทดสอบแบบที่ การทดสอบความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยวิธีเชฟเฟ และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) กำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คำนัยสำคัญทางสถิติกำหนดไว้ที่ระดับ 0.05

5. ผลการวิจัย

1. ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล

กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษามีจำนวน 255 คน เป็นเพศหญิงร้อยละ 68.6 และเพศชายร้อยละ 31.4 โดยพบว่าคณะทำงานศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนมีอายุเฉลี่ย 32.16 ปี ได้รับการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/อนุปริญญาร้อยละ 45.5 มีการประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย/แม่บ้าน/พ่อบ้านร้อยละ 42.0 ส่วนใหญ่มีรายได้ระหว่าง 5,001-15,000 บาทรายได้เฉลี่ย 13,200 บาทระยะเวลาเป็นคณะทำงานศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนอยู่ระหว่าง 1-2 ปี ร้อยละ 66.3 การ

ดำรงตำแหน่งอื่นๆ เช่น เป็น อสม. ร้อยละ 60.0 เป็นอพม. ร้อยละ 86.7 เป็น กพสต., กพสอ. ร้อยละ 41.2 และมีประสบการณ์การฝึกอบรมเช่น อบรมการป้องกัน/ความรุนแรงในครอบครัวร้อยละ 69.4 และอบรมเฝ้าระวัง/ป้องกันยาเสพติดร้อยละ 73.0

ผลการศึกษาดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าคณะทำงานศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนในแต่ละพื้นที่มาจากการประสานเชิญเครือข่ายทุกภาคส่วนเข้ามาร่วมเป็นคณะทำงานส่วนใหญ่เป็นผู้หญิงมากกว่าผู้ชายเนื่องจากในพื้นที่ผู้หญิงประกอบอาชีพอยู่ที่บ้านจึงมีเวลามากกว่าและมีการส่งเสริมให้สตรีเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ มากขึ้นบุคคลดังกล่าวจะเป็นบุคคลที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีมีความพร้อมในการทำงานด้วยใจอาสาผู้ที่เข้ามาเป็นคณะทำงานศพค. มีระยะเวลาการเป็นคณะทำงานและผ่านประสบการณ์การฝึกอบรมจะเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงานสูงจึงปฏิบัติงานได้มากกว่าผู้ที่มีระยะเวลาการเป็นคณะทำงานน้อยและไม่ผ่านการอบรม

2. การรับรู้บทบาทหน้าที่และการเฝ้าระวังความรุนแรงในครอบครัว

ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีการรับรู้บทบาทหน้าที่และการเฝ้าระวังความรุนแรงในครอบครัวอยู่ในระดับมาก (คะแนนเฉลี่ย 0.75) เมื่อศึกษาเปรียบเทียบรายข้อพบว่าคณะทำงานศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนรับรู้บทบาทหน้าที่และการเฝ้าระวังความรุนแรงในครอบครัวอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 0.86) โดยพบว่ามีการรับรู้อยู่ในระดับมาก 10 ประเด็นโดยประเด็นที่มีการรับรู้มากที่สุดคือการดำเนินงานของคณะทำงานศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนต้องอาศัยกระบวนการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจร่วมกันในการทากิจกรรม (ค่าเฉลี่ย 0.84) รองลงมาคือคณะทำงานศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนมีบทบาทในการสนับสนุนให้เครือข่ายครอบครัวมีการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีด้านครอบครัวสุขภาพอนามัยที่อยู่อาศัยและการศึกษา (ค่าเฉลี่ย 0.82) และในการเฝ้าระวังความรุนแรงในครอบครัวระดับชุมชนกลุ่มเป้าหมายที่ต้องทำการเฝ้าระวังเริ่มจากตัวบุคคลครอบครัวและชุมชน (ค่าเฉลี่ย 0.80) โดยภาพรวมคณะทำงานศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องบทบาทหน้าที่และการเฝ้าระวังความรุนแรงในครอบครัวจากคู่มือในการจัดตั้งศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน (กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์, สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว, 2547)

ประสบการณ์ในการทำงานการอบรมเฝ้าระวังปัญหาสังคมความรุนแรงในครอบครัวการร่วมรณรงค์ยุติความรุนแรงและการเข้าร่วมกิจกรรมกับสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดปทุมธานีสม่ำเสมอซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของลักษณาราชรัตนยานนท์ว่าผู้นำชุมชนส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่และเรื่องการเฝ้าระวังปัญหาความรุนแรงในครอบครัว (ลักษณาราชรัตนยานนท์, 2549) และถ้าหากมีการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำรุนแรงในครอบครัว พ.ศ.2550 คนในชุมชนมีความรู้เกี่ยวกับปัญหาความรุนแรงในครอบครัวและสามารถดูแลช่วยเหลือผู้ประสบปัญหาความรุนแรงในเบื้องต้นได้ (กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์, สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว, 2550)

ส่วนประเด็นที่คณะทำงานศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนมีการรับรู้ในระดับปานกลางคือคณะทำงานศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนมีบทบาทในการเฝ้าระวังความรุนแรงเรื่องพฤติกรรมเสี่ยง

ของเด็กและเยาวชน (การติดสุรายาเสพติดการใช้ความรุนแรงเป็นบทบาทหน้าที่ที่คณะกรรมการศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนยังมองเป็นปัญหาความเสี่ยงต่ออันตรายที่อาจเกิดขึ้นกับตนเองเป็นบทบาทหน้าที่ที่คณะกรรมการต้องทากิจกรรมเองโดยลำพังจึงมีส่วนทำให้ขาดความไม่มั่นใจในการทำงานและในส่วนประเด็นคณะกรรมการศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนมีบทบาทในการให้คำปรึกษาแนะนำในการแก้ไขปัญหาครอบครัวอาจเนื่องมาจากคณะกรรมการยังเข้าใจในปัญหาครอบครัวไม่ถูกต้องและเป็นคณะกรรมการรุ่นใหม่ที่ได้รับการคัดเลือกเข้ามาจึงมีการรับรู้ในส่วนของบทบาทหน้าที่และการเฝ้าระวังความรุนแรงในครอบครัวที่ยังไม่ชัดเจน

3. ความคิดเห็นต่อแนวคิดความรุนแรงในครอบครัว

ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อแนวคิดความรุนแรงในครอบครัวอยู่ในระดับมาก (คะแนนค่าเฉลี่ย 47.0) เมื่อศึกษาเปรียบเทียบรายข้อพบว่าคณะกรรมการศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนมีความคิดเห็นต่อแนวคิดความรุนแรงในครอบครัวอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.03) โดยพบว่ามีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก 12 ประเด็นโดยประเด็นที่มีความคิดเห็นด้วยมากที่สุดคือคณะกรรมการศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนเห็นด้วยมากที่สุดเกี่ยวกับการที่พ่อแม่ทำร้ายร่างกายกันส่งผลต่อการเกิดความเครียดและวิตกกังวลของเด็กในครอบครัว (ค่าเฉลี่ย 4.51) รองลงมาได้แก่เมื่อเกิดความรุนแรงในครอบครัวจะเป็นแบบอย่างให้เยาวชนรุ่นต่อไปใช้ความรุนแรงมากขึ้น (ค่าเฉลี่ย 4.47) และเมื่อมีปัญหาความรุนแรงในครอบครัวอาจจะทำให้เด็กที่อยู่ในครอบครัวใช้สารเสพติดได้ (ค่าเฉลี่ย 4.44) ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากในทุกประเด็นคณะกรรมการศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนส่วนใหญ่ได้รับทราบแนวความคิดความรุนแรงในครอบครัวอยู่เสมอหรือมีส่วนในการที่พบเจอปัญหาความรุนแรงในครอบครัวได้เข้ามามีส่วนในการแสดงความคิดเห็นแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับเรื่องความรุนแรงในครอบครัวได้ผ่านการอบรมเพิ่มความรู้และเพิ่มพูนประสบการณ์

ส่วนประเด็นที่คณะกรรมการศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลางคือการที่ชายหญิงจะแต่งงานกันต้องให้ความรู้ในการเตรียมตัวและปรับตัวในการใช้ชีวิตคู่จะป้องกันความรุนแรงได้ (ค่าเฉลี่ย 3.62) คณะกรรมการศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนมีความคิดเห็นและความเชื่อว่าชายหญิงเมื่อแต่งงานกันแล้วก็สามารถปรับตัวเข้าหากันได้ปัญหาภายในครอบครัวสามารถแก้ไขได้การทะเลาะเบาะแว้งกันระหว่างสามีภรรยาว่าเป็นเรื่องส่วนตัวที่ไม่ควรเข้าไปยุ่งเกี่ยวและความรุนแรงในครอบครัวคือการที่คนในครอบครัวเดียวกันใช้วาจาและการกระทำที่ทำให้กระทบกระเทือนต่อจิตใจ (ค่าเฉลี่ย 3.53) เนื่องมาจากคณะกรรมการศพค. บางส่วนเป็นคณะกรรมการรุ่นใหม่ที่ได้รับการคัดเลือกเข้ามาจึงมีการรับรู้เรื่องความรุนแรงในครอบครัวที่ยังไม่ชัดเจนต้องได้รับการอบรมและเข้าไปมีส่วนร่วมและแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับตัวอย่างของสถานการณ์ปัญหาความรุนแรงในครอบครัว

4. การมีส่วนร่วมในการเฝ้าระวังปัญหาความรุนแรงในครอบครัวของคณะกรรมการศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการมีส่วนร่วมในการเฝ้าระวังปัญหาความรุนแรงในครอบครัวของคณะกรรมการศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนจังหวัดปทุมธานีทั้งภาพรวมและรายด้าน

การมีส่วนร่วมในการเฝ้าระวังปัญหาความรุนแรงในครอบครัว	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ระดับการมีส่วนร่วม
1. ดำเนินการในสถานการณ์ที่ไม่มีเหตุการณ์ใช้ความรุนแรง	3.80	0.53	มาก
2. ดำเนินการเมื่อเกิดเหตุความรุนแรงในครอบครัว	3.75	0.66	มาก

ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมในการเฝ้าระวังปัญหาความรุนแรงในครอบครัวในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (คะแนนเฉลี่ย 45.23) ผู้ศึกษาได้ศึกษาการมีส่วนร่วม 2 ด้าน คือร่วมดำเนินการในสถานการณ์ที่ไม่มีเหตุการณ์ใช้ความรุนแรง (ค่าเฉลี่ย 3.80) และร่วมดำเนินการเมื่อเกิดเหตุความรุนแรงในครอบครัว (ค่าเฉลี่ย 3.75) การที่คณะกรรมการมีส่วนร่วมในการเฝ้าระวังปัญหาความรุนแรงในครอบครัวเนื่องจากเข้าร่วมตามภาระหน้าที่ที่ตัดสินใจเข้าร่วมโครงการตามความสนใจมีเวลาว่างที่สะดวกเพื่อนชักชวนและประเด็นสำคัญเป็นการขอความร่วมมือให้เข้าร่วมและภาระหน้าที่ที่มีรูปแบบสนับสนุนให้การทำงานแบบมีส่วนร่วมอย่างต่อเนื่องการสนับสนุนให้คณะกรรมการเกิดแนวความคิดสร้างสรรค์ในการทำงานและยังเป็นการสร้างความเชี่ยวชาญในความสามารถในการจัดการปัญหาของคณะกรรมการด้วยซึ่งเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า

1. ดำเนินการในสถานการณ์ที่ไม่มีเหตุการณ์ใช้ความรุนแรงในครอบครัวผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมในการเฝ้าระวังความรุนแรงในครอบครัวอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.80) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าคณะกรรมการมีส่วนร่วมในการเฝ้าระวังความรุนแรงในครอบครัวในสถานการณ์ที่ไม่มีเหตุการณ์ใช้ความรุนแรงอยู่ในระดับมากและระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.63 – 3.91) ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากในช่วงที่ไม่เกิดเหตุการณ์ใช้ความรุนแรงคณะกรรมการศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการสำรวจจัดเก็บข้อมูลเกี่ยวกับครอบครัวการเข้าไปจัดกิจกรรมเสริมสร้างความเข้มแข็งของครอบครัว (เช่นการให้ความรู้ก่อนการสมรส) และให้คำปรึกษาแนะนำในการแก้ไขปัญหาครอบครัวและมีการทำงานร่วมกับเครือข่ายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการขอจัดสถานที่ซึ่งเป็นพื้นที่เสี่ยงต่อปัญหาความรุนแรงในครอบครัวจึงเกิดเป็นพลังในการทำงานแบบมีส่วนร่วมได้เป็นอย่างดีซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของไชยาเรืองดีที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับบทบาทพระธรรมวิทยากรต่อการเฝ้าระวังปัญหาเยาวชนผลการศึกษาพบว่าในการมีส่วนร่วมจะนำไปสู่การป้องกันปัญหาที่คาดว่าจะเกิดขึ้นโดยการมีส่วนร่วมในการเฝ้าระวังปัญหามี 4 ประเด็นคือการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมรณรงค์แก้ไขปัญหาคือพบว่าควรให้ความสำคัญกับการจัดกิจกรรมรณรงค์เป็นระยะเวลาต่อเนื่องการมีส่วนร่วมในกลุ่มเครือข่ายการป้องกันปัญหาพบว่าควรมีการประชุมของ

เครือข่ายการเฝ้าระวังปัญหาและควรทำงานร่วมเป็นเครือข่ายทั้งหน่วยงานภาครัฐและเอกชนการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนเฝ้าระวังปัญหาควรร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นผู้นำชาวบ้าน อาสาสมัครซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญต่อการดำเนินงานและการมีส่วนร่วมในการประเมินสถานการณ์ ปัญหาพบว่าควรมีการจัดเก็บข้อมูลหลังพบประเด็นปัญหาจากการได้ฟังและชมสื่อวิทยุโทรทัศน์ (ไชยา เรื่องดี, 2550)

2. ดำเนินการเมื่อเกิดเหตุการณ์ใช้ความรุนแรงในครอบครัวผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมในการเฝ้าระวังความรุนแรงในครอบครัวอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.74) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าคณะทำงานมีส่วนร่วมในการเฝ้าระวังความรุนแรงในครอบครัวเมื่อเกิดเหตุการณ์ใช้ความรุนแรงในครอบครัวอยู่ในระดับมากและระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.53 – 3.93) ในประเด็นที่ว่าท่านร่วมในการแก้ไขปัญหาความรุนแรงในครอบครัวเบื้องต้นด้วยการห้ามปรามและท่านร่วมในการเฝ้าระวังการกระทำความรุนแรงในครอบครัวซ้ำเนื่องจากมีบางประเด็นที่กลุ่มตัวอย่างยังเข้าใจไม่ถูกต้องข้อคำถามที่เป็นงานที่ตัวคณะทำงานต้องเข้าไปร่วมดำเนินการด้วยตัวเอง มีความรู้สึกว่าเป็นเรื่องยากและไม่มั่นใจในการทำงานซึ่งในการเข้ามามีส่วนร่วมในการเฝ้าระวังความรุนแรงสอดคล้องกับแนวคิดของ Reader ได้สรุปปัจจัยต่างๆที่มีผลต่อการเข้ามามีส่วนร่วมว่าบุคคลและกลุ่มบุคคลมักจะเข้ามามีส่วนร่วมในรูปแบบของการปฏิบัติของสังคมโดยเฉพาะในทางที่เกี่ยวข้องกับจำนวนและชนิดของโอกาสตามที่โครงสร้างของสังคมเอื้ออำนวยให้ (สถาบันวิจัยและพัฒนามหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2537)

5. การทดสอบสมมติฐาน

ตารางที่ 2 สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน

ตัวแปร	การมีส่วนร่วมในการเฝ้าระวังความรุนแรงในครอบครัว		
	เป็นไปตามสมมติฐาน	ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน	P-value
ปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล		/	.339
- เพศ		/	.808
- อายุ		/	.433
- สถานภาพสมรส		/	.742
- การศึกษา		/	.055
- อาชีพ		/	.454
- รายได้ต่อเดือน		/	.689
- ระยะเวลาเป็นคณะทำงาน		/	.597
- ดำรงตำแหน่งอื่นๆ(อสม.)		/	.194
(อพม.)		/	.032*

(กพส., กพสอ.)		/	.002**
- ประสบการณ์อบรม (ป้องกัน/ความรุนแรง)	/		.020*
(เฝ้าระวัง/ป้องกันยาเสพติด)	/		.000***
การรับรู้บทบาทหน้าที่และการเฝ้าระวังความรุนแรงในครอบครัว	/		
ความคิดเห็นต่อแนวคิดความรุนแรงในครอบครัว	/		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01

*** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.001

สมมติฐานที่1 คณะทำงานศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนที่มีปัจจัยส่วนบุคคลได้แก่เพศ อายุ สถานภาพ สมรรถนะระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ต่อเดือน ตำแหน่งอื่นทางสังคม ระยะเวลาในการเป็นคณะทำงานศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน การได้รับการอบรมต่างกันมีส่วนร่วมในการเฝ้าระวังความรุนแรงในครอบครัวแตกต่างกัน

จากการทดสอบสมมติฐานพบว่า คณะทำงานศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนจังหวัดปทุมธานีที่มีประสบการณ์การฝึกอบรมที่ต่างกันมีส่วนร่วมในการเฝ้าระวังความรุนแรงในครอบครัวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 0.01 โดยพบว่า คณะทำงานศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนที่มีประสบการณ์การฝึกอบรมในด้านการป้องกัน/ความรุนแรงในครอบครัว (ค่าเฉลี่ย 2.79) และอบรมเฝ้าระวัง/ป้องกันปัญหา ยาเสพติด (ค่าเฉลี่ย 2.77) มีส่วนร่วมในการเฝ้าระวังความรุนแรงในครอบครัวทั้งนี้อาจเนื่องมาจากคณะทำงานที่มีประสบการณ์การฝึกอบรมจะได้รับทราบแนวคิดข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับความรุนแรงในครอบครัวและเป็นบุคคลที่มีโอกาสในการมีส่วนร่วมทำงานด้านสังคม

สำหรับคณะทำงานศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนจังหวัดปทุมธานีที่มีเพศ อายุ สถานภาพ การสมรส การศึกษา อาชีพ รายได้ ต่อเดือน ระยะเวลาเป็นคณะทำงานดำรงตำแหน่งอื่นๆ ต่างกันมีส่วนร่วมในการเฝ้าระวังความรุนแรงในครอบครัวไม่แตกต่างกันจึงปฏิเสธสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 2 การรับรู้บทบาทหน้าที่และการเฝ้าระวังความรุนแรงในครอบครัวมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของคณะทำงานศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนต่อการเฝ้าระวังความรุนแรงในครอบครัวจังหวัดปทุมธานี

ผลการศึกษาพบว่า การรับรู้บทบาทหน้าที่และการเฝ้าระวังความรุนแรงในครอบครัวของคณะทำงานศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนจังหวัดปทุมธานีมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการเฝ้าระวังความรุนแรงในครอบครัวในภาพรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยพบว่า คณะทำงานศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนที่มีการรับรู้บทบาทหน้าที่และการเฝ้าระวังความรุนแรงในครอบครัวมากมีส่วนร่วมในการเฝ้าระวังความรุนแรงในครอบครัวในภาพรวมมากกว่าคณะทำงานที่มีการรับรู้ต่ำและปานกลางทั้งนี้อาจเนื่องมาจากคณะทำงานที่มีการรับรู้บทบาทหน้าที่และ

ได้รับทราบข้อมูลข่าวสารการดำเนินงานด้านความรุนแรงในครอบครัวมากกว่าคณะทำงานที่ไม่เคยเข้าร่วมการดำเนินงานด้านความรุนแรงในครอบครัวจึงทำให้เกิดความกระตือรือร้นเป็นแรงผลักดันให้เกิดการมีส่วนร่วมและสอดคล้องกับผลการวิจัยของอมรรัตน์ศรีฉ่าที่ศึกษาเกี่ยวกับความคิดเห็นของนิสิตต่อพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำ ความรุนแรงในครอบครัว ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน (อมรรัตน์ ศรีฉ่า, 2552)

สมมติฐานที่ 3 ความคิดเห็นต่อแนวคิดความรุนแรงในครอบครัวมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของคณะทำงานศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนต่อการเฝ้าระวังปัญหาความรุนแรงในครอบครัวจังหวัดปทุมธานี

ผลการศึกษาพบว่าคณะทำงานศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนจังหวัดปทุมธานีที่มีความคิดเห็นต่อแนวคิดความรุนแรงในครอบครัวมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการเฝ้าระวังความรุนแรงในครอบครัวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยพบว่าคณะทำงานศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการเฝ้าระวังปัญหาความรุนแรงในครอบครัวอยู่ในระดับมากทั้งนี้อาจเนื่องมาจากคณะทำงานที่มีการอบรมและผ่านประสบการณ์ปัญหาความรุนแรงในครอบครัวจะสามารถปรับตัวและนำมาใช้ในครอบครัวตนเองจนเกิดการขยายผลสู่ครอบครัวข้างเคียงและยังทำให้เกิดความกระตือรือร้นเป็นแรงผลักดันให้เกิดการมีส่วนร่วมและสอดคล้องกับผลการวิจัยของขวัญเนตร คาวีวงศ์ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมเฝ้าระวังทางสังคมเพื่อป้องกันการหนีเรียนของนักเรียนวัยรุ่นในเขตพื้นที่การศึกษา 2 อำเภอปากเกร็ดจังหวัดนนทบุรี ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมในการเฝ้าระวังปัญหาการหนีเรียนของนักเรียนวัยรุ่นในทุกด้านอยู่ในระดับปานกลางโดยมีส่วนร่วมในการนำเสนอข้อมูลข้อเท็จจริงเพื่อป้องกันการหนีเรียนรองลงมาคือการมีส่วนร่วมการติดตามและประเมินผลเพื่อป้องกันการหนีเรียนมีส่วนร่วมติดตามข้อมูลข่าวสารทางสังคมที่มีผลต่อการหนีเรียนและการมีส่วนร่วมการตัดสินใจเพื่อวางแผนป้องกันการหนีเรียน (ขวัญเนตร คาวีวงศ์, 2552)

8. ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาผู้ศึกษาได้พบว่าคณะทำงานศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนมีความคิดเห็นว่าปัญหาความรุนแรงในครอบครัวเป็นปัญหาที่มีความละเอียดอ่อนซับซ้อนและเกิดขึ้นเนื่องจากทัศนคติค่านิยมความเชื่อที่ถูกถ่ายทอดมาทางวัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณีที่ว่าการกระทำ ความรุนแรงในครอบครัวเป็นเรื่องส่วนตัวและผู้ชายเป็นใหญ่ในสังคมการยอมรับให้การทะเลาะเบาะแว้งกันระหว่างสามีภรรยาว่าเป็นเรื่องส่วนตัวที่ไม่ควรเข้าไปยุ่งเกี่ยวรวมทั้งบทบาททางเพศที่ไม่เท่าเทียมกันทั้งทางด้านเศรษฐกิจสังคมและการเมืองอีกทั้งความรุนแรงในครอบครัวยังเกิดจากการขาดความพร้อมในการพัฒนาบุคลิกภาพของบุคคลโดยเฉพาะผู้ที่อยู่ในครอบครัวที่ขาดการอบรมเลี้ยงดูความเข้าใจความเอาใจใส่หรือครอบครัวที่มีการแสดงพฤติกรรมที่ใช้ความรุนแรงใน

ครอบครัวนอกจากนี้ผู้ถูกระทำได้ด้วยความรุนแรงในครอบครัวยังขาดความเข้าใจความตระหนักและไม่สามารถปกป้องคุ้มครองตนเองจากการละเมิดสิทธิส่วนบุคคลสิทธิสตรีและสิทธิเด็กรวมทั้งชุมชนก็ยังมีได้มีส่วนรับผิดชอบและไม่สามารถช่วยเหลือปกป้องและคุ้มครองสิทธิของผู้ถูกระทำได้

เพื่อเป็นการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมในการทำงานของคณะทำงานศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนในการเฝ้าระวังการป้องกันและแก้ไขปัญหาความรุนแรงในครอบครัวและเพื่อให้ผลการศึกษาครั้งนี้เกิดประโยชน์ในการนำไปปฏิบัติให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาค้างดังนี้

1. มีการสร้างเครือข่ายให้หลากหลายกลุ่มโดยเน้นบุคคลที่สามารถสละเวลาทำงานด้านครอบครัวได้อย่างจริงจังมีช่องทางในการแจ้งเบาะแสที่สะดวกรวดเร็วทันต่อเหตุการณ์และเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติดำเนินการอย่างจริงจังเคร่งครัดและมีระบบการคุ้มครองผู้ให้เบาะแส

2. เน้นให้ชุมชนมีบทบาทในการป้องกันและแก้ไขปัญหาความรุนแรงในครอบครัวในการทำหน้าที่เฝ้าระวังความรุนแรงในครอบครัวและส่งเสริมให้มีบทบาทในการรายงานข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์ความรุนแรงในครอบครัวการแจ้งเหตุการณ์ความรุนแรงในครอบครัวและรายงานผลการให้ความช่วยเหลือเพื่อให้เป็นรูปธรรมและมีประสิทธิภาพโดยมีทีมสหวิชาชีพเป็นผู้สนับสนุนการปฏิบัติ

3. ควรสร้างแรงจูงใจและเสริมพลังในการปฏิบัติงานจัดกิจกรรมสนับสนุนให้คณะทำงานศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนมีการทำงานเป็นทีมกำหนดแนวทางการดำเนินงานด้านการเฝ้าระวังความรุนแรงในครอบครัวที่ง่ายและชัดเจนมีการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์เพื่อเป็นการสร้างความเข้าใจเชื่อมั่นในบทบาทหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายหรือมีค่าตอบแทน/ค่าเบี้ยเลี้ยงค่าพาหนะในการเดินทางเข้าร่วมประชุม

4. ควรจัดการฝึกอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับความรุนแรงในครอบครัวแก่คณะทำงานศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนอย่างสม่ำเสมอกำหนดแผนงานในการนิเทศงานและติดตามการดำเนินงานด้านการเฝ้าระวังความรุนแรงในครอบครัวมีการจัดกิจกรรมหรือโครงการให้คณะทำงานได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์เพื่อเป็นการสร้างความเข้าใจเชื่อมั่นในบทบาทหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย

5. ควรมีการรณรงค์ประชาสัมพันธ์เผยแพร่ให้ความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 อย่างสม่ำเสมอโดยเฉพาะความหมายของความรุนแรงในครอบครัวให้ครอบคลุมทุกภาคส่วนเช่นสถานศึกษาส่วนท้องถิ่นหมู่บ้าน/ชุมชนเพื่อให้สมาชิกทุกคนได้มีความรู้เกี่ยวกับความรุนแรงเพื่อจะได้ป้องกันและแก้ไขปัญหาความรุนแรงในครอบครัวได้อย่างมีประสิทธิภาพ

6. การดำเนินการเพื่อเฝ้าระวังป้องกันปัญหาความรุนแรงในครอบครัวควรสร้างความตระหนักให้ประชาชนโดยทั่วไปมองปัญหาความรุนแรงในครอบครัวเป็นประเด็นสาธารณะที่ทุกคนหรือทุกภาคส่วนในสังคมต้องมีส่วนเข้าไปมีบทบาทและดำเนินการช่วยเหลือ

บรรณานุกรม

- กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. (2547). สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว. **คู่มือการจัดตั้งศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กระทรวงสาธารณสุข. กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ. (2553). สำนักพัฒนาระบบบริการสุขภาพ. **รายงานผลการวิเคราะห์ข้อมูลของศูนย์พึ่งได้ปี 2547 - 2553**. กรุงเทพมหานคร: บริษัทนิเวศธรรมดาการพิมพ์ (ประเทศไทย) จำกัด,
- ขวัญนิตราวิวงศ์. (2552). “การมีส่วนร่วมเฝ้าระวังทางสังคมเพื่อป้องกันการหนีเรียนของนักเรียนวัยรุ่นในเขตพื้นที่การศึกษา 2 อาเภอปากเกร็ดจังหวัดนนทบุรี”. **ปริญาสังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต**. สาขาบริหารและนโยบายสวัสดิการสังคม. คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- ไชยาเรืองดี. (2550). “บทบาทพระธรรมวิทยากรต่อการเฝ้าระวังปัญหาเยาวชน”. **ปริญาสังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต**. สาขาบริหารและนโยบายสวัสดิการสังคม. คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ลักษณารารจรรย์านนท์. (2549). “การใช้ชุมชนเป็นฐานเพื่อการแก้ไขปัญหาความรุนแรงในครอบครัวในชุมชนแออัดเขตกรุงเทพมหานคร”. **ปริญาสังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต**. สาขาการบริหารและนโยบายสวัสดิการสังคม. คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยรามคาแหง. (2553). **รายงานฉบับสมบูรณ์ “กระบวนการพัฒนาเครือข่ายสภาเด็กและเยาวชนอย่างมีส่วนร่วม”**. มปท.
- สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดปทุมธานี. (2555). **พื้นที่จัดตั้งศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนแยกราชอาเภอ**. (อัดสำเนา).
- สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดปทุมธานี. (2554). **สรุปจากแบบรายงานการให้บริการของศูนย์พึ่งได้ของโรงพยาบาลปทุมธานี**. (อัดสำเนา).
- สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. (2544). **ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์**. พิมพ์ครั้งที่ 11. กรุงเทพมหานคร: บริษัท เพื่องฟ้า จำกัด,
- อมรรัตน์ศรีฉ่า. 2552. “ความคิดเห็นของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์วิทยาเขตบางเขนต่อพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวพ.ศ.2550”. **ปริญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต**. สาขาพัฒนาสังคม. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.